

Dagelijkse update Irak

1 april 2003

Politiek

- **VS:** Powell bezoekt van 1-3 april Ankara en Brussel. Gespreksonderwerpen Turkije: samenwerking m.b.t. oorlog in Irak, postconflict situatie, strijd tegen terrorisme en Cyprus. Gespreksonderwerpen Brussel (NAVO, EU en aantal bilaterale gesprekken): oorlog in Irak, planning postconflict tijdperk (HMA Washington).
- **Frankrijk, Duitsland:** De Villepin en Fischer hebben op 31 maart na overleg inzake Irak aangegeven alles te willen doen om "een humanitaire tragedie te voorkomen" (DPA).
- **Syrië:** heeft op 31 maart opnieuw steun voor Irak en de Iraakse bevolking geuit en gesteld dat oorlog "onrechtmatig" is (Reuters).
- **Egypte:** Volgens President Moebarak zal de oorlog "verschrikkelijke gevolgen" hebben en "100 nieuwe Bin Laden's" creëren (Reuters).
- **Jordanië:** tijdens bezoek Spaanse MinBZ Palacio heeft Jordaanse MinBZ Muasher o.a. nadruk gelegd op noodzaak van "volledige betrokkenheid" van de internationale gemeenschap bij post-Saddam Irak (HMA Amman).
- **Bahrein, Qatar:** Anti-oorlogsstemming verhardt, o.a. in media. In Bahrein hebben afgelopen week tienduizenden mensen gedemonstreerd (HMA Koeweit).
- **Saoedi Arabië:** MinBZ Saud al-Faisal heeft Saddam opnieuw opgeroepen af te treden als "sacrifice for his country". Opnieuw oproep einde te maken aan de militaire acties (BBC).
- **Palestijnse gebieden:** Oorlog in Irak unaniem afgekeurd. Demonstraties komen nu pas op bescheiden schaal op gang. Geen agressie tegen westerse doelen. Bezorgdheid over eigen situatie overheerst (Vertegenwoordiging Ramallah).
- **Israël:** Hoge alertfase wordt voortgezet ondanks feit dat men ervan uit gaat dat capaciteit van Irak om Israël met seuds aan te vallen thans is verminderd (HMA Tel Aviv).
- **Iran:** Post Saddam-tijdperk gebaat bij soort Petersberg-conferentie (Afghanistan), waarin alle binnenlands-politieke groeperingen, buurlanden, belangrijkste donoren evenals VS, VK en Australië o.l.v. VN zich uitspreken over staatskundige toekomst van Irak en tijdpad daarvan. Niet-perfecte Iraakse regering voorkeur boven Amerikaans militair gezag. Participatie van oppositiegroepen vereist (HMA Teheran).
- **Russische kritiek houdt aan:** Rusland blijft kritisch t.o.v. militaire actie en wenst dat weg naar VN snel wordt hervonden. Niet uit te sluiten dat buurlanden bij conflict worden betrokken. Russische vrees dat wederopbouwcontracten voorbehouden zijn aan VS-bedrijven. Belang Rusland bij zo spoedig mogelijke hervatting olieproductie.
- **Oekraïne:** Betreurt dat VR niet alle diplomatieke middelen inzake Irak heeft benut. Oproep tot minimalisering slachtoffers. Vermijden van instabiliteit in Midden-Oosten, schendingen internationaal humanitair recht. Handhaving territoriale integriteit Irak. Bereidheid bijdrage te leveren tot herstel van vrede en veiligheid, humanitaire hulp, ook post-conflict. Uitzending bataljon gespecialiseerd in bescherming tegen CBN-oorlogsvoering (HMA Kiev).

- **EU-Rio Groep:** Instemming over noodzaak 1. Centrale VN-rol te herstellen, 2. Snelle beslissing humanitaire hulp/Oil for Food, 3. Garantie territoriale integriteit Irak.

Militaria

- **Bagdad en Midden-Irak:** Coalitiestrijdkrachten hebben opnieuw doelen bestookt in Bagdad, waaronder paleizen van Saddam en zonen. Bommenwerpers namen stellingen van Republikeinse Garde aan stadsranden onder vuur.
- **Zuid-Irak:** VS eenheden hebben Republikeinse Garde en andere Irakese eenheden nabij Hindiya (zuidelijke verdedigingslinie Bagdad op ca. 80 km) gebombardeerd. Langs Eufraat gevechten nabij Babylon. Na bombardementen en invasie met tanks zijn Amerikaanse mariniers Shatra (35 km ten noorden van Nasiriya) binnengekomen. Gevechten VK mariniers met paramilitairen ten zuiden van Basra (Reuters).
- **Noord-Irak:** B-52-bommenwerpers hebben opnieuw doelen bestookt nabij Mosul en Kirkuk in Noord-Irak. Amerikaanse eenheden verkennen Iraakse frontlinie posities (Reuters). Amerikaanse troepen hebben in Noord-Irak in samenwerking met Koerdische strijders een kamp ingenomen dat volgens Amerikaanse chef-staf Myers 'zeer waarschijnlijk' is gebruikt door Al-Qaeda (ANP).
- **Burgerslachtoffers:** Zeven Iraakse vrouwen en kinderen omgekomen, nadat Amerikaanse eenheden hun auto beschoten nabij Najaf. De vrouwen en kinderen zaten in busje dat stoptekens en waarschuwingstekens negeerde. Bij checkpoint buiten Shatra is ongewapende Iraakse chauffeur door VS eenheden doodgeschoten (Diverse media).
- **Wapendepot.** Bij Nasriye hebben VS eenheden een wapendepot ontdekt, verdeeld over 40 gebouwen (Diverse media).

Humanitair

- **Iran over situatie in Irak:** Humanitaire situatie Irak wordt door Teheran als catastrofaal beoordeeld. Vrees dat militair conflict nog maanden kan duren. Vluchtelingen nog geen groot probleem. Massale komst naar Iran op den duur wel verwachtbaar. Iran bereid corridors voor humanitaire hulp te openen (HMA Teheran).
- **Situatie Zuid-Irak:** Zorgwekkend als gevolg van drinkwatertekorten, stagnerend rioleringsstelsel en medicijntekorten. Problemen n.n. in Zuid-Irak (Basra, Umm Qasr en omgeving). Waterpijplijn van Koeweit naar Umm Qasr opgezet door Britse militairen. VN heeft eerste hulpkonvooi met drinkwater, voedsel en medicijnen van Koeweit naar Zuid-Irak gestuurd. Eerste bezoeken door ICRC aan krijgsgevangenen in Zuid-Irak vinden plaats. Binnenkort eveneens aan Amerikaanse krijgsgevangenen (OCHA en ICRC update).
- **Situatie Bagdad:** Honderdtal slachtoffers in ziekenhuizen verpleegd. ICRC levert schoon water aan ziekenhuizen en verricht reparaties aan watersysteem. Meer en meer mensen vertrekken op zoek naar veilig heenkomen op platteland. In Centraal- en Zuid Irak zijn overigens op dit moment geen opvangvoorzieningen (OCHA update Irak).
- **VN:** Ross Mountain, VN plaatsvervangend Emergency Relief Coordinator, geeft aan dat VN meerdere opties voor levering humanitaire hulpverlening bestudeert, zoals humanitaire corridors die door coalitie zouden moeten worden gecreëerd om de steden in het zuiden te bevoorraden (ANP).

- **WFP:** Effectiviteit van het Public Distribution System (PDS) in Irak adequaat. Niet van plan systeem over te nemen, maar ondersteuning om functioneren te verzekeren. Uitgangspunt in huidige plannen dat PDS na 4 maanden (weer) volledig functioneert (PV Rome).
- **VK:** MinOS Short in antwoord op kamervragen: "Our first priority is to secure a UN mandate which will be required to provide legal authority for the reconstruction effort, and to make possible the engagement of the International Financial Institutions and the wider international community" (HMA Londen).